

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **I. S. D.**,
uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 197 § 3 pkt 2 i 3 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 7 września 2022 r.,
kasacji wniesionej przez prokuratora na niekorzyść oskarżonego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 sierpnia 2021 r., sygn. akt II AKa [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 sierpnia 2020 r., sygn. akt XVIII K [...],

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążyć Skarb Państwa**

UZASADNIENIE

I. S. D. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od września/października 2017 r. do 8 sierpnia 2018 r., przy ul. B. w W. oraz przy ul. K. w Ś., działając z góry powziętym zamiarem i w krótkich odstępach czasu, grożąc przez ww. okres czasu, małoletniej córce G. D. mającej w chwili czynu poniżej 15 lat, spowodowaniem umieszczenia matki w więzieniu, zaś jej w zamkniętym ośrodku, w razie gdyby opowiedziała o mających miejsce gwałtach, oraz pozostawiając broń na widoku córki, kilkakrotnie zgwałcił ją w ten

sposób, że w okresie od września/października 2017 r. do około stycznia 2018 r. przy ul. B. w W., wkładał jej rękę pod koszulkę i w majtki, i dotykając jej piersi i krocza, doprowadził ją do poddania się innym czynnościom seksualnym, zaś w okresie od stycznia do 8 sierpnia 2018 r., dwukrotnie przy ul. B. w W. i dwukrotnie przy ul. K. w Ś., stosując przed stosunkami przy ul. K. w Ś. przemoc w postaci unieruchomienia swoim ciężarem ciała, doprowadził do obcowania płciowego,

tj. o czyn z art. 197 § 3 pkt 2 i 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

II. w dniu 19 listopada 2017 r. przy ul. B. w W., uderzając syna I. P. D. pięścią w prawy policzek, spowodował u ww. obrażenia w postaci obrzęku i krwiaka prawego policzka, skutkuje naruszeniem czynności narządu ciała oraz rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni,

tj. o czyn z art. 157 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 sierpnia 2020 r., sygn. akt XVIII K [...], oskarżony został uniewinniony od pierwszego z zarzucanych mu przestępstw, zaś w zakresie drugiego czynu Sąd, na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k., warunkowo umorzył postępowanie karne, zaś na podstawie art. 67 § 3 k.k. nałożył na I. D. obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na rzecz I. P. D. kwoty 300 złotych.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został zaskarżony przez obrońcę oskarżonego oraz – na niekorzyść – przez prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej.

Obrońca oskarżonego, podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania (art. 7 k.p.k.; art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.), wniósł o uchylenie wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o warunkowym umorzeniu postępowania za drugi z zarzucanych mu czynów i nałożonym w związku z tym obowiązku zadośćuczynienia za krzywdę, i uniewinnienie oskarżonego, względnie o uchylenie wyroku w ww. części i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

Prokurator, podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 410 k.p.k.) i błędu w ustaleniach faktycznych,

wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia (art. 410 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. i art. 4 k.p.k.; art. 7 k.p.k.; art. 410 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 185c § 1a k.p.k.), wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2021 r., sygn. akt II AKa [...], zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację, na niekorzyść I. D., w zakresie dotyczącym pierwszego z zarzucanych mu przestępstw, wniósł prokurator, podnosząc zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego mogącego mieć istotny wpływ na treść wydanego wyroku, a mianowicie art. 457 § 3 k.p.k. i w konsekwencji art. 433 § 2 k.p.k. poprzez niezgodne z treścią art. 457 § 3 k.p.k. pobieżne wskazanie czym kierował się Sąd, wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji oskarżyciela publicznego uznał za niezasadne, co w konsekwencji doprowadziło do obrazy art. 433 § 2 k.p.k. poprzez brak starannego i wnikliwego rozważenia zarzutów zawartych w apelacji, sprowadzających się do zakwestionowania niezasadnego zaniechania przez Sąd pierwszej instancji ponownego przesłuchania pokrzywdzonej G. D. pomimo zaistnienia określonych w art. 185a § 1 k.p.k. istotnych okoliczności, których wyjaśnienie wymagało ponownego przesłuchania ww. bezpośrednio przed sądem.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej czynu opisanego w pkt I zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu w [...] jako Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 537a k.p.k., nie można uchylić wyroku sądu odwoławczego z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k. Zarzut wadliwej kontroli instancyjnej w kontekście jakości uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego może być zatem zasadny jedynie w sytuacji, gdy wadliwość uzasadnienia jest tak rażąca, że prowadzi do wniosku, iż Sąd *ad quem* nie rozpoznał danego środka odwoławczego w całości lub w części – w zakresie poszczególnych podniesionych w nim zarzutów. Wtedy jednak dochodzi także do obrazy art. 433 § 2 k.p.k., która może być podstawą zarzutu kasacyjnego.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego wskazuje tymczasem, że Sąd ten miał na uwadze problematykę ponownego przesłuchania pokrzywdzonej, odnosząc się do niej w pisemnych motywach wyroku, dotyczących apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej i odsyłając do tej części rozważań w ramach rozpoznawania zarzutów apelacji prokuratora (s. 8-9 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Sąd Apelacyjny miał podstawy do tego, by powołać się na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 lipca 2020 r. (k. 4348-4348v, t. XXIII), w którym zajęto stanowisko co do powtórnego dopuszczenia dowodu z opinii biegłego psychologa w celu dokonania ponownej analizy zeznań G. D. na okoliczność jej stopnia rozwoju umysłowego i psychicznego, zdolności postrzegania, zapamiętywania i odtwarzania zdarzeń. Trafne jest stanowisko Sądu odwoławczego, że w sprawie nie wystąpiły istotne okoliczności, które uzasadniałyby ponowne przesłuchanie pokrzywdzonej z udziałem biegłej. Nie można bowiem zaliczyć do nich faktu wydania przez biegłą oczywiście wadliwej opinii nt. pokrzywdzonej na skutek bazowania na niepełnym materiale dowodowym, zwłaszcza w sytuacji, kiedy to po zapoznaniu się przez tą biegłą z nieznanymi przez nią materiałami (korespondencją pokrzywdzonej z matką) wydała ona opinię uzupełniającą pisemną oraz opinie ustne na rozprawie, w których skorygowała wyrażone wcześniej stanowisko, a opinie te zostały szczegółowo przeanalizowane przez Sąd pierwszej instancji i skonfrontowane z pozostałymi dowodami. Warto zauważyć, że w orzecznictwie wskazuje się, iż „zakazane jest ponowne przesłuchiwanie pokrzywdzonego, o którym mowa w art. 185a § 1 k.p.k., jeśli w toku postępowania nie wyjdą na jaw nowe okoliczności, których wyjaśnienie

wymaga ponownego przesłuchania pokrzywdzonego. Do takich wątpliwości nie można zaliczyć rozbieżności w poszczególnych wydanych w sprawie opiniach psychologicznych, które mogły zostać i zostały usunięte w drodze prawidłowej oceny dowodów z tych opinii w oparciu o reguły i kryteria określone w przepisach art. 7 k.p.k. i art. 201 k.p.k. (*wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 maja 2016 r., LEX nr 2087869*)”.

W istocie, zwłaszcza uwzględniając kontekst omawianej problematyki sygnalizowany przez strony na etapie postępowania apelacyjnego, problem podnoszony w kasacji sprowadza się do kwestionowania weryfikacji oceny zeznań pokrzywdzonej, co jednak pozostaje pod ochroną zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k. Nie bez racji więc Sąd drugiej instancji wskazał na rzetelną ocenę zeznań G. D. przez Sąd pierwszej instancji, której aprobata nie wymagała czynienia szerszych rozważań, zwłaszcza w świetle treści zarzutów apelacyjnych dotyczących tej kwestii. Powszechnie bowiem przyjmuje się, że Sąd odwoławczy może w pisemnych motywach wyroku odesłać do treści uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji, jeżeli przemawia za tym treść tego orzeczenia oraz poziom argumentacji przedstawionej w apelacji (*zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2022 r., II KK 58/22, LEX nr 3405872*). Taki zabieg nie stanowi naruszenia art. 457 § 3 k.p.k., a tym bardziej obrazy art. 433 § 2 k.p.k., co dopiero – jak już wspomniano – mogłoby stanowić podstawę do formułowania skutecznego zarzutu kasacyjnego. Skoro zatem Sąd Apelacyjny rozważył podnoszone w apelacjach zarzuty, to nie można mu skutecznie postawić zarzutu obrazy art. 433 § 2 k.p.k., natomiast okoliczność, że uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego nie jest dla strony przekonujące nie oznacza, że ze swoich funkcji kontrolnych Sąd ten nie wywiązał się w sposób należyty.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążając Skarb Państwa na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 *in fine* k.p.k.

